

ตาตุ่มบก

Falconeria insignis Royle.

EUPHORBIACEAE

ไม้ต้น ไม้ผลัดใบ สูงได้ถึง 40 เมตร ออกดอกและติดผลเมื่อใบร่วงหมด เปลือก สีน้ำตาลอ่อน นุ่มและเป็นคอร์กหนาและแตกหยาบ เปลือกในสีเหลืองอ่อน มียางขาว ใบ กว้าง 5-8 เซนติเมตร ยาว 13-20 เซนติเมตร เดี่ยว ออกสลับหรือเป็นวงใกล้ปลายกิ่ง รูปรี ปลายเรียวแหลมทั้งสองด้าน ขอบจักซี่ฟันต้นมีต่อมที่ซี่ฟัน ใบแก่เกลี้ยงทั้งสองด้าน มีต่อมกระจายใกล้ขอบ ใบด้านล่างเส้นใบ (13) 16-23 คู่ เส้นใบย่อยเป็นร่างแห ก้านใบยาวได้ถึง 6 เซนติเมตร สีเขียว มีต่อมรูปถ้วยหรือคล้ายจาน 1 คู่ใกล้ปลาย หูใบยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร ร่วงเร็ว ดอกสมมาตร แยกเพศ ดอกเพศผู้และเพศเมียอยู่ต่างข้อแต่ขนาดเท่ากัน บนต้นเดียวกัน ข้อดอกยาวได้ถึง 25 เซนติเมตร ที่ปลายกิ่ง ไม่มีก้านดอกและจานฐานดอก ดอกเพศผู้ก้านดอกยว่น้อยกว่า 0.5 มิลลิเมตร ใบประดับมีต่อมชัด 2 ต่อม กีบเลี้ยง ยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร จัก 2 พูติก เกสรเพศผู้มี 2 อัน แยก ยาวประมาณ 1.5 มิลลิเมตร ไม่มีรังไข่เป็นหมัน ดอกเพศเมีย ก้านดอกยว่น้อยกว่า 1 มิลลิเมตร กีบเลี้ยงยาว 1.5-2 มิลลิเมตร มี 3 แฉก รังไข่มี 2-3 ช่อง ก้านเกสรเพศเมียยาวประมาณ 0.5 มิลลิเมตร ยอดเกสรเพศเมียขนาด 0.5-1 มิลลิเมตร ไม้แตกง่าม ผล ขนาด 0.5-0.8 เซนติเมตร รูปไข่ ออกเป็นข้อ ยาวได้ถึง 50 เซนติเมตร เมื่ออ่อนมีเนื้อ เมื่อสุกแห้งเปลือกบาง แล้วแตก ไม้เรียบ เมล็ดยาวประมาณ 5 มิลลิเมตร มีเยื่อหุ้มบางสีขาว หายากในป่าผลัดใบ บนเขาหินปูน

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โชมอน ดินคา สิทธิสุนทร ก้องกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คตบป. 2559, 792 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาพฤกษศาสตร์แห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

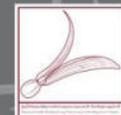
ศูนย์วิจัยและพัฒนาพฤกษศาสตร์แห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้น ขนาดกลางถึงใหญ่ สูงได้ถึง 30 เมตร เรือนยอดกลมแน่น มีพุ่มเป็นแผ่นสูงได้ถึง 3 เมตร เปลือกสีน้ำตาลอมส้มถึงน้ำตาลเข้มหรือเทาออกเขียวอ่อน มีช่องอากาศใหญ่ เรียบถึงแตกหยาบหรือเป็นเกล็ดเหลี่ยมค่อนข้างเปราะ เปลือกในสีครีมถึงเหลืองอ่อน มีเส้นใยแน่น มีกลิ่นเปรี้ยว ขาวไม่ขีด (บางที่มีในกิ่ง) ใบ ยาวได้ถึง 1.5 เมตร ออกเวียนสลับแน่นที่ปลายกิ่ง ใบประกอบแบบขนนกปลายเดี่ยว ใบย่อย 5-8 คู่ ออกกิ่งตรงข้าม กว้าง 5-8 เซนติเมตร ยาว 14-20 เซนติเมตร ใบย่อยด้านข้างรูปรีแกมรูปไข่ ปลายเรียวแหลม โคนทู่ถึงกึ่งรูปหัวใจ เบี้ยวขีด ใบย่อยที่ปลายรูปไข่กลับแกมรี โคนไม่เบี้ยว ใบแก่สีเขียวเข้มเป็นมัน เกือบด้านบน ด้านล่างสีอ่อนกว่า มักมีขนสีออกน้ำตาลบนเส้นใบ เส้นใบประมาณ 14 คู่ โค้งชัน ใบข้างก้านใบย่อยยาวประมาณ 5 มิลลิเมตร ใบที่ปลายก้านใบย่อยยาวได้ถึง 12 มิลลิเมตร กิ่งมีตายอดคล้ายกำปั้น ดอก สีขาว ดอกแก่สีน้ำตาลอมส้ม กลิ่นหอม ออกเป็นช่อแคบเรียบ หรือพบบ้างที่แตกกิ่งคล้ายช่อเชิงลด ยาวได้ถึง 10 เซนติเมตร ช่อเดี่ยวๆ หรืออยู่รวมกันหลายช่อตามกิ่งใหญ่ แต่ไม่พบออกตามลำต้น (พบบ้างออกที่ซอกใบด้วย) แกนกลางช่อมีขนเส้นไหม ก้านดอกยาว 2-3 มิลลิเมตร มีขน กลีบเลี้ยงยาวประมาณ 2.5 มิลลิเมตร รูปประฆัง จักจี้ก 4 พู มีขนละเอียด กลีบดอก 4 กลีบ ยาว 8-12 มิลลิเมตร รูปขอบขนานแคบปลายแหลมซ้อนกัน มีขนกระจายด้านนอก หลอดเกสรเพศผู้ปลาย 8(9) พู แบนหรือเป็นแอ่งสลับกับอับเรณู ค่อนข้างเกลี้ยงด้านนอก มีขนด้านใน ฐานดอกขนาด 3-4 มิลลิเมตร รูปทรงกระบอก ขอบเป็นพู่ไม่เท่ากัน เกือบหรือมีขน กระจาย รังไข่มี 3(4) ช่อง มีขนละเอียด ผล กว้างได้ถึง 2 เซนติเมตร ยาวได้ถึง 4 เซนติเมตร ออกเดี่ยวหรือเป็นช่อแคบ ยาวได้ถึง 10 เซนติเมตร ผลรูปลูกข่างหรือคล้ายลูกแพร์ สีเขียวอมเทาขุ่น มีขนเส้นไหมเมื่ออ่อน หนามัน มียางขาว แก่แตกออก 3(4) ส่วน เมล็ดดำ 2-4 เมล็ด มีเยื่อบางสีขาวหุ้มบางส่วน พบทั่วไปในป่าดิบที่ต่ำหรือป่าบนเขา สูงได้ถึง 900 เมตร มักพบบนหินปูนหรือชายป่า

ข้อมูลอ้างอิง : โชมอน การ์ดเนอร์ พินดา สิทธิสุนทร กอฆานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปฟ. 2559, 792 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวนวัฒนกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Chisocheton macrophyllus King subsp. *Fulvescens* Mabb.

ตาเสือใหญ่

MELIACEAE

ไม้ต้น สูงได้ถึง 35 เมตร มีพุ่มสูงได้ถึง 3 เมตร ต้นอ่อนมีลำต้นเดี่ยว สูงได้ถึง 10 เมตร ใบ ยาวได้ถึง 300 เซนติเมตร เจริญแบบไม่สิ้นสุด ใบย่อยมีได้ถึง 28 คู่ รูปขอบขนาน กว้างได้ถึง 11 เซนติเมตร ยาวได้ถึง 39 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลมสั้น โคนกลมเบี้ยวหรือรูปลิ้ม ใบอ่อนสีอมชมพู ใบแก่สีเขียวเข้มเป็นมันด้านบน กลี้ยงถึงมีขนแน่นโดยเฉพาะบนเส้นใบ เส้นใบ 18-25 คู่ ฐานด้านบน ก้านใบย่อยยาวได้ถึง 1.3 เซนติเมตร กิ่งอ่อนมีขนกำมะหยี่สีน้ำตาลแน่น ดอก ออกเป็นช่อแตกแขนงกว้าง ยาวได้ถึง 80 เซนติเมตร ก้านดอกมีขน กลีบเลี้ยงยาวประมาณ 4 มิลลิเมตร รูปถ้วย ขอบจักตื้น 4 พู มีขน กลีบดอก 4-5 กลีบ ยาวได้ถึง 15 มิลลิเมตร รูปแถบหรือช้อน ช้อนกัน ด้านนอกมีขน ด้านในเกลี้ยง หลอดเกสรเพศผู้รูปถ้วย จักแคบ 6-8 พู แต่ละพูเป็น ชีพิน 2 ชี มีขนด้านในและตามขอบ ฐานฐานดอกไม่ชัด ผล ยาว 8-15 เซนติเมตร กลม สุกสีม่วงอมชมพู เปลือกหนา มียางขาว แก่แตก 4 เสี่ยง แต่ละเสี่ยงมี 1 เมล็ด สีน้ำตาลเข้ม มีเยื่อสีส้มหุ้มบางส่วน พบน้อย จังหวัด สงขลา นครศรีธรรมราช ตรัง ยะลา นราธิวาส ดันที่ขึ้นในจังหวัดนราธิวาสและทางตะวันตกเฉียงเหนือของคาบสมุทรมลายูเซีย จะมีขนมากกว่าและบางที่จัดเป็นชนิดย่อย ssp. *Fulvescens*.

ข้อมูลอ้างอิง : โชนอน การ์ดเนอร์ พินดา สิทธิสุนทร กองการตา ขยามตุต ไม้ป่าภาคใต้พิมพ์ครั้งที่ 1.- กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ. 2559, 792 หน้า

ภาพประกอบ : ภาพใบ/คน : http://www.plantsofasia.com/index/chisocheton_macrophyllus/0-1093

ภาพผล : <http://134.76.19.22/sumatra/taxa/Meliaceae/Chisocheton%20macrophyllus>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้น เล็กหรือขนาดกลาง ไม้ผลัดใบ สูงได้ถึง 20 เมตร ลำต้นใหญ่ โคน เรือนยอดแผ่ มีใบสีเขียวเข้ม ต้นอ่อนมีลำต้นเดี่ยว บางที่มีพุ่มพองสั้น เปลือกสีน้ำตาลอ่อนถึงสีน้ำตาลอมเทา หรือสีน้ำตาลออกแดง แตกต้นเป็นแผ่น หรือเป็นเกล็ด เปลือกชั้นกลางสีเขียวเข้มหรือสีแดงเปลือกชั้นในสีครีมถึงชมพูหรือน้ำตาลแดง บางที่มี ขอบขาว บางๆ ใบ ยาว 35-80 เซนติเมตร ออกแน่นเป็นกระจุกที่ปลายกิ่ง ใบประกอบแบบขนนกยอดเดี่ยว ใบย่อย 4-8 คู่ ออกตรงข้ามกว้าง 3-7 เซนติเมตร ยาว 6-18 เซนติเมตร รูปรีถึงรูปขอบขนาน ปลายเรียวแหลม สั้น โคน กลมถึงสอบแคบ โคนเบี้ยวขีด เนื้อคล้ายหนังบาง ด้านบนสีเขียวเข้มเป็นมัน เกลี้ยงทั้งสองด้านหรือมีขนสั้นๆ สีน้ำตาล โดยเฉพาะด้านล่าง เส้นใบ 10-12 คู่ แผ่กว้าง ใบย่อยข้างกันใบยาว 0.4-1 เซนติเมตร ใบที่ปลาย ยาวได้ถึง 1.5 เซนติเมตร ก้านช่อใบยาว 5-15 เซนติเมตร โคนป่องชัดและแบนหรือเป็นร่อง ดอก ยาวประมาณ 0.5 เซนติเมตร สีครีมถึงเหลืองอ่อน มีสีแดงแต้ม ดอกกลม ดอกเพศเมียและดอกสมบูรณ์เพศออกเป็นช่อ แตกแขนงยาวได้ถึง 50 เซนติเมตร ดอกเพศเมียออกเป็นช่อไม่แตกแขนง ยาวได้ถึง 100 เซนติเมตร ที่ช่อหรือเหนือช่อใบเล็กน้อย แกนกลางช่อมีขนละเอียด ก้านดอกยาวได้ถึง 4 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงปลายจักลึกเป็น 5 พูกลม ยาวประมาณ 2.5 เซนติเมตร ซ้อนกัน เกสรตัวผู้หรือมีขนด้านนอกหรือตามขอบกลีบดอก 3 กลีบ ค่อนข้างกลม ยาวประมาณ 5 มิลลิเมตร ซ้อนกัน แต่ละกลีบแยกกันแต่โคนเชื่อมติดกับหลอดอับเรณู มีไข ด้านนอกค่อนข้างมีขน ด้านในเกลี้ยง หลอดเกสรเพศผู้กลม อับเรณู 6 อัน ติดใกล้ปลายหลอดด้านใน ไม่มีจานฐานดอก รังไข่ 3 ช่อง ก้านเกสรเพศเมียและยอดเกสรเพศเมียใหญ่ อวบน้ำ ผลยาว 3-4 เซนติเมตร ออกเป็นช่อเชิงลด ผลกลมหนา มีขน เกลี้ยง บางที่มียางขาว สีเหลืองอ่อนสุกสีชมพูหรือแดง แก่แตกออก 2-3 ส่วน แต่ละส่วนมี 1 เมล็ดใหญ่ สีน้ำตาลดำมีเนื้อบางสีแดงอมส้มหุ้มเมล็ด พบในป่าดิบที่ต่ำและป่าดิบป่าไผ่ อาจพบในป่าดิบเขาสูง สูงถึง 1,000 เมตร บางที่พบบนเขาหินปูน ทั่วไปในภาคใต้

ข้อมูลอ้างอิง : โสมอน การ์ดเนอร์, พินดา สิทธิสุนทร ก่อภานดา ชามฤต ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ:โครงการจัดพิมพ์คปท. 2559, 792 หน้า

ภาพประกอบ : <http://tropical.theferns.info/image.php?id=Aphanamixis+polystachya>

ไม้ต้น

ขนาดเล็กถึงกลาง สูงได้ถึง 20 เมตร เรือนยอดกลมแน่น มีกิ่งเล็กเรียวท้อยลงมา โคนลำต้นเป็นร่อง มีพูพอนสูงได้ถึง 1 เมตร เปลือกสีน้ำตาลอมเทาหรือออกดำ เป็นดวงๆ เรียบหรือแตกเป็นแผ่นหรือขรุขระ มีช่องอากาศนูนขึ้นตามแนวราบ เปลือกในสีเหลืองอมครีม ไม่มียางขาวหรือน้ำเลี้ยง ใบยาวได้ถึง 45 เซนติเมตร ออกสลับ ใบประกอบแบบขนนกปลายเดี่ยว ใบย่อย 2-4 คู่ ออกตรงข้าม รวมใบที่ปลายกว้าง 3-7 เซนติเมตร ยาว 8-18 เซนติเมตร ใบบนใหญ่ที่สุด รูปร่างรูปไข่กลับ ปลายแหลมสั้นหรือเรียวแหลม โคนรูปกลม ไม้เปี้ยว เนื้อคล้ายกระดาษหนึ่ง หรือหนึ่งบาง เกือบทั้งสองด้าน เส้นใบ 7-10 คู่ โค้งชัน ก้านใบย่อยยาวได้ถึง 6 มิลลิเมตร ป่องเล็กน้อย ก้านช่อใบยาวได้ถึง 7 เซนติเมตร เกือบ โคนป่อง กิ่งเล็กเรียว สีน้ำตาลอมเทา กิ่งมีตา ยอดคล้ายกำปัน ดอก สีขาวอมเขียวอ่อนถึงสีครีม กลิ่นหอม ออกเป็นช่อกระจุกแตกแขนงยาว 5-15 เซนติเมตร ที่ซอกใบ แขนงกลางช่อมีขนละเอียด ก้านดอกยาว 5-10 มิลลิเมตร (รวมก้านดอกเทียม) เล็กเรียว มีขนละเอียด กลีบเลี้ยงยาว 2.5-4 มิลลิเมตร รูปถ้วย ขอบจักไม่ เท่ากัน 5 พู กลีบดอก 5 กลีบ กว้าง 2-2.5 มิลลิเมตร ยาว 7-10 มิลลิเมตร ไม้ซ้อนกันเป็นไซ เกือบหรือมีขนสั้นด้านนอก เชื่อมติดกับหลอดเกสรเพศผู้ที่โคน หลอดเกสรเพศผู้ค้อยๆ เรียวไปยังปลาย ขอบเรียบหรือเป็นคลื่นเล็กน้อย เกือบด้านนอก มีขนทั่วไปด้านใน อับเรณู 10 อัน ยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร ติดใกล้ขอบจานฐานดอกขนาดประมาณ 1.5 มิลลิเมตร รูปถ้วยหรือรูปทรงกระบอกสั้น ขอบเป็นคลื่นเล็กน้อย เกือบด้านนอก มีขนด้านใน รังไข่มี (3)4-5 ช่อง มีขน ยอดเกสรตัวเมียคล้ายจาน ผล ยาวได้ถึง 3 เซนติเมตร ออกเป็นช่อตั้งยาวได้ถึง 25 เซนติเมตร ผลค่อนข้างกลมแบน มีมุมไม้ขีด 3-5 มิลลิเมตร เกือบ สุกสีชมพูสดถึงสีแดง แก่แตกออก (3)5 ส่วน เมล็ด 1-6 เมล็ด กว้างได้ถึง 1.5 เซนติเมตร ยาวได้ถึง 1.8 เซนติเมตร แบนด้านหนึ่งมีเนื้อสีส้มอมแดงหุ้มเกือบมิด พบทั่วไปในป่าดิบเดิมและป่ารุ่น มักพบบนเขาหินปูน ที่ต่ำในภาคใต้ แต่สูงได้ถึง 1,500 เมตร ในคาบสมุทรมลายูเซีย

ข้อมูลอ้างอิง: โชนอน การค้นคว้า, พินดา สิทธิสุนทร ก่อภรณ์ดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ:โครงการจัดพิมพ์ฉบับฟ. 2559. 792 หน้า

ภาพประกอบ : <http://tropical.theferns.info/image.php?id=Aphanamixis+polystachya>

สังเคียดลูกใหญ่

Aglaia spectabilis (Miq.) S.S.Jain & Bennet

MELIACEAE

ไม้ต้น ขนาดกลางถึงใหญ่ สูง 12-26 เมตร เรือนยอดเปิดมีกิ่งตั้ง 2-3 กิ่ง ปลายมีใบแน่นเป็นกระจุก โคนเป็นพูปอนคล้ายแผ่นกระดานสูงได้ถึง 2 เมตร เมื่อมีอายุแก่ขึ้น เปลือกมีสีน้ำตาลอ่อนถึงสีขาวอมเทาหรือสีเทาอมม่วงเข้ม ค่อนข้างขรุขระ มีช่องอากาศเป็นเส้นยาวตั้งตรง แตกเป็นชั้นใหญ่เปราะ เผยให้เห็นชั้นล่าง เป็นสีอ่อน เปลือกชั้นกลางสีแดงเข้ม ชั้นในสีชมพูถึงน้ำตาลอมแดง มียางขาว ไบยาว 50-80(120) เซนติเมตร ใบประกอบแบบขนนกยอดเดี่ยว ใบย่อย (5) 7-10 คู่ กว้าง 2.5-6 เซนติเมตร ยาว 8-25 เซนติเมตร พบข้างที่ใหญ่มากกว่านี้ รูปขอบขนานแกมรีถึงรูปใบหอก ปลายเรียวแหลม โคนเบี้ยว ใบแก่เนื้อคล้ายหนัง ด้านบนสีเขียวเข้ม เกือบดำ ด้านล่างมีขนรูปดาวสีน้ำตาลแน่นบนเส้นกลางใบและกระจายบนผิวใบ มีรูเล็กๆ ทั้งสองด้าน เส้นใบ 9-19 คู่ โค้งชันใกล้ขอบ เป็นร่องด้านบน ฐานด้านล่าง ก้านใบย่อยยาว 0.8-2 เซนติเมตร ก้านข้อใบยาว 14-25 เซนติเมตร ด้านบนแบน กิ่งใหญ่ล่ำ ขอบเป็นคลื่น เมื่ออ่อนมีขน/เกล็ดแน่น (อาจพบเฉพาะที่ตาดอก) ดอกยาว 2-5 มิลลิเมตร (ดอกเพศผู้) หรือยาวได้ถึง 7 มิลลิเมตร (ดอกเพศเมีย) สีขาวหรือเหลือง รูปรี กลิ่นหอม ช่อดอกยาวได้ถึง 50 เซนติเมตร มีแกนกลางใหญ่ล่ำ ก้านดอกยาวได้ถึง 3 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงยาว 1/2-2/3 ของกลีบดอก รูปถ้วย ปลายจักลึกครึ่งกลีบเป็นแฉก 3 แฉก มักมีขนแน่น กลีบดอก 3 กลีบกว้าง ได้ถึง 2.5 มิลลิเมตร ยาวได้ถึง 4 มิลลิเมตร รูปรีคล้ายหมวก ปลายบางคล้ายกระดาษ มีเกล็ดรูปดาวจำนวนมาก หลอดเกสรเพศผู้สั้นกว่ากลีบดอกเล็กน้อย รูปถ้วยอับเรณู 6 อัน โพล์สั้นหลอดเล็กน้อย ผล กว้าง 4.5-8 เซนติเมตร ยาว 6-9 เซนติเมตร ออกเป็นช่อใหญ่ล่ำ ยาวได้ถึง 13 เซนติเมตร ผลกลมหรือรูปไข่กลับ กว้าง เปลือกนอกหนาได้ถึง 1 เซนติเมตร หนาเหนียว มียางขาว มีขนรูปดาวสีน้ำตาลอมเหลืองอ่อนหรือ สีน้ำตาลแดงแน่นเมื่ออ่อน สีชมพูใสถึงสีแดง แก่แตกมี 3(4) ส่วน แต่ละส่วนมี (0)1 เมล็ด มีเนื้อสีเหลืองหรือ แดงหุ้มมีตพบในป่าดิบ สูงได้ถึง 400 เมตร ต้นอ่อนมักขึ้นตามช่องว่างในป่าและตามชายป่า จังหวัดพังงา สตูล

ข้อมูลอ้างอิง : โสมน การ์ดเนอร์ พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต, ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.- กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.2558. 768 หน้า
ภาพประกอบ : http://www.qbgs.org/Database/Botanic_Book%20full%20option/search_detail.asp?botanic_id=2825

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้น สูงได้ถึง 35 เมตร ลำต้นเป็นร่อง มีพุ่มหนาทึบ สูงได้ถึง 3 เมตร เมื่อแก่ เปลือก สีนํ้าตาลอมเทา หรือสีออกเหลือง ขรุขระหรือแตกไม่เป็นแผ่นเรียบ หรือเป็นเกล็ด มีช่องอากาศชัด เปลือกในสีส้มอ่อนหรือเหลืองสด มีขีดสีส้มตามแนวตั้ง เหนียวมาก มีกลิ่นคล้ายฝรั่ง ใบ ยาว 15-36 เซนติเมตร ออกตรงข้าม ใบ ประกอบแบบขนนกปลายคู่ ใบย่อย 2-6 คู่ ออกตรงข้าม กว้าง 5-6.5 เซนติเมตร ยาว 9-15 เซนติเมตร ใบบน ขนาดใหญ่สุด รูปรี ปลายแหลมถึงเรียวแหลม โคนแหลม ค่อนข้างเบี้ยว กิ่งอ่อนสีเขียวแกมเหลืองอมเทาอ่อนขน ใบแก่เนื้อคล้ายหนัง ด้านบนสีเขียวเป็นมัน เกือบหรือเกือบเกลี้ยงทั้งสองด้าน มีจุดเล็กใสจำนวนมาก (ดำเมื่อแห้ง) บางที่มีตุ่มใบตามซอกเส้นใบ เมื่อแห้งเป็นรอยย่นเล็กๆ เส้นใบ 14-16 คู่ จางทั้งสองด้าน ก้านใบย่อยยาว 5-8 มิลลิเมตร ค่อนข้างเรียว แกนกลางใบเป็นร่องและมุม (เมื่อแห้ง) ปลายสุดเป็นใบ มีคล้ายข้อเชิงลดเล็กๆ หรือรอยแผลเป็น กิ่งมีตายอดคล้ายข้อเชิงลด ดอก สีครีมถึงเหลือง กลิ่นหอม ออกเป็นช่อกระจุกแตกแขนงแคบ ยาว 3-8 เซนติเมตร ออกที่ซอกใบหรือตามกิ่งใต้แผลใบ แกนกลางใบมีขนละเอียด ก้านดอกยาว 1-2 มิลลิเมตร (รวมก้านดอกเทียมด้วย) กลีบเลี้ยงเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 2.5 มิลลิเมตร คล้ายจานรองถ้วย ค่อนข้างจัก 4 พู กลีบดอก 4 กลีบ ยาวประมาณ 13 มิลลิเมตร รูปขอบขนาน ปลายแหลม ค่อนข้างมีขนละเอียดทั้งสองด้าน หลอดเกสรเพศผู้ขอบเป็นคลื่น เกือบหรือมีขนทั่วไปด้านนอก เกือบด้านใน อับเรณู 8(10) อัน ยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร โผล่พ้นปากหลอดเล็กน้อย จานฐานดอกสูง 1.5 มิลลิเมตร สีแดง เป็นรูปถ้วยตื้น เนื้อนุ่ม เกือบหรือมีขนด้านใน รังไข่ 3(4) ช่อง มีขนแน่น ก้านเกสรเพศเมียมีขนที่ครึ่งล่าง ยอดเกสรเพศเมียคล้ายจาน ผล ยาว 5-8 เซนติเมตร รูปกลมถึงคล้ายลูกแพร์ เกือบหรือมีเส้นขีด สุกสีเหลืองอมชมพูถึงส้มแล้วเป็นสีแดง เปลือก หนา มียางขาว แก่แตกออก 3(4) ส่วน เมล็ดยาวประมาณ 2 เซนติเมตร รูปรี สีดำ มีเยื่อหุ้มเล็กน้อยที่โคน ด้านเดียว พบทั่วไปในป่าดิบเดิมและป่าดิบเขา สูงได้ถึง 1,000 เมตร จังหวัดชุมพร สตูล

ข้อมูลอ้างอิง : ไซมอน การ์ดเนอร์ ฟินดา ลิชิตสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1. - กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ. 2559. 792 หน้า
ภาพประกอบ : <http://134.76.19.22/sumatra/taxa/Meliaceae/Dysoxylum%20acutangulum>

ตำเสา

Ternstroemia wallichiana (Griff.) Engl.

PENTAPHYLACAECAE

ชื่ออื่น : กระโอน โกงกางป่า ทังไข่ไก่ มะเขือขึ้น มังตาลแดงเขา ทังไข่ไก่

ตำเสาเป็นไม้ต้น สูง 15-20 เมตร ใบ เดี่ยว เรียงสลับ แผ่นใบรูปรี รูปขอบขนาน หรือรูปหอกแกมรูปขอบขนาน กว้าง 2.5-5.5(6.5) เซนติเมตร ยาว 7-15(17) เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนใบสอบ ขอบเรียบ ก้านใบยาว ประมาณ 1.5-2 เซนติเมตร ดอก สีขาวนวลถึงเหลือง ออกตามง่ามใบใกล้ปลายกิ่ง เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 1-2.5 เซนติเมตร ก้านดอกยาว 1.5-5 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงค่อนข้างกลม ยาว 0.4-0.5 เซนติเมตร กลีบดอกรูปไข่กลับ หรือรูปวงกลม ยาว 0.8-1.2 เซนติเมตร เกสรเพศผู้จำนวนมากเชื่อมกันใกล้โคน ผล กลมถึงกลมรี กว้างประมาณ 1.5-2.5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 1.5-3 เซนติเมตร ร่องรับด้วยกลีบเลี้ยงหนาคล้ายจุกคอร์ก มี 2-4 เมล็ด ตำเสามีการกระจายพันธุ์ในป่าดิบชื้นทางภาคตะวันออกเฉียงใต้และภาคใต้ ที่ความสูงจากระดับทะเลปานกลาง 50-400 เมตร ในต่างประเทศพบที่มาเลเซีย สิงคโปร์ ออกดอกเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม ผลแก่เดือนกันยายน-ธันวาคม

ข้อมูลอ้างอิง : http://www.dnp.go.th/Pattani_botany/พันธุ์ไม้/ป่าบก/ตำเสา/ตำเสา.htm

ภาพประกอบ : ภาพใบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพผล : http://www.dnp.go.th/Pattani_botany/พันธุ์ไม้/ป่าบก/ตำเสา/ตำเสา.htm

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ตำเสาใบใหญ่

Fagraea elliptica Roxb.

GENTIANACEAE

ไม้ต้น สูงได้ถึง 45 เมตร แต่บางทีก็เป็นไม้พุ่มขนาดใหญ่ เส้นผ่านศูนย์กลางลำต้นยาว 15-150 เซนติเมตร มีพุ่มทึบ ซึ่งบางที่สูงได้ถึง 100 เซนติเมตร พบในป่าทั้งที่แห้งแล้งและริมบึง หรือพื้นที่น้ำท่วมชั่วคราว ส่วนใหญ่เป็นดินปนทราย มักอยู่ตามแนวแม่น้ำในป่าดิบชื้นและป่าดิบ สูงได้ถึง 1,800 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : <http://tropical.theferns.info/viewtropical.php?id=Fagraea+elliptica>
ภาพประกอบ : ภาพดอก : <http://tropical.theferns.info/viewtropical.php?id=Fagraea+elliptica>
ภาพใบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ตำหยาวแขก(ตำหยาวเขา)

Alphonsea javanica Scheff.

ANNONACEAE

ภาพประกอบ : <http://annonaceae.myspecies.info/taxonomy/term/692>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

